

GÁRDONYI ZOLTÁN REFORMÁTUS ÁLTALÁNOS ISKOLA és AMI

4110. Biharkeresztes, Damjanich u. 21.

Telephely: Biharkeresztes, Kossuth u. 52.

Telefon: 06-54-431-258

Telephely: 06-30-2495215

Email cím: gardonyi.zoltan.iskola@reformatus.hu

Honlap: www.gardonyirefi.hu

Versenyző iskola neve:	
Versenyző iskola települése:	
Versenyző iskola címe, elérhetősége:	
Csapat neve:	
Csapattagok:	
Felkészítő pedagógus neve:	
Felkészítő pedagógus elérhetősége:	

„A SZELÍDEK ÖRÖKSÉGE”

A REMÉNY ZSENGÉI

Komplex tanulmányi verseny

Alsó tagozat

2024-2025

I. forduló

Az I. forduló megoldásainak visszaküldési határideje 2024. november 29.

Elérhető pontszám: 83 pont

Sikeres versenyzést kívánunk! ☺

Szelídek öröksége

A remény zsengei

A jövő fenntarthatóságához és a környezeti problémák megoldásához nem csak fizikai erőre, hanem valami másra is szüksége van az emberiségnek. Megtudhatod, hogy mi az, ha megfejted a rejtvényt!

1. Az elektromos autók ebből nyerik a működésükhöz szükséges elektromos áramot.
2. Egyfajta hulladékgyűjtés. Különböző anyagú hulladékokat külön gyűjtjük.
3. Füstköd. Kedvezőtlen meteorológiai és légköri körülmények következtében létrejött jelenség.
4. A levegő mozgása, vízszintes irányú áramlás.
5. Olyan eszköz, ami képes hasznosítani a Nap energiáját fűtésre, világításra, elektromos eszközök meghajtására.
6. Zöldségek, gyümölcsök, fűszernövények termesztésére szolgáló, rendszerint lakóház melletti bekerített terület.

1.															

7p/___

Mit tapasztaltok, miben változik jó irányban az emberek gondolkodása a környezetvédelemmel kapcsolatban? Írjatok legalább 3 példát! Hogyan kapcsolódik ez a fő sorban megfejtett szóhoz?

5 pont/___

A jegesmedve

A jegesmedve a világ legnagyobb szárazföldi állatai közé tartozik. Az Északi-sarkvidék jégmezőinek déli része az otthona. A legtöbb jegesmedve szinte egész életét a sarkvidék befagyott vizein, a lassan sodródó jégmezőkön tölti. Csak a párzásnál mennek a szárazföldre. A jegesmedve szinte állandóan vándorúton van, sokszor napi 70 km-t is megtesz a táplálékért. A jegesmedve csak a sarki nyár hónapjaiban fogyaszt egy kevés zuzmót, mohát vagy bogyót, de azt is csupán étrendi kiegészítésként. Élőhelyén csúcsragadozó, tehát más állat nem vadászik jegesmedvére. Az emberek jelentik számára az igazi veszélyt, akik – a tiltás ellenére – prémjéért, húsáért máig vadásszák. Ezért szabadon már csak körülbelül húszezer jegesmedve élhet.

A globális felmelegedés miatt fokozatosan szűkül a jegesmedvék élettere. Az általános felmelegedést az emberi tevékenységek idézik elő. Az autók, gyárak és más emberi vívmányok (pl. dezodorok) által a levegőbe juttatott káros gázok burokkal veszik körül a Földet. Ez az áttetsző burok úgy viselkedik, mint az üveg: a napsugarak egyre inkább felhevítik bolygónkat. De a hatalmas hó nem tud távozni, nem engedi a Földet körülvevő gázhéj. Úgy lehet ezt elképzelni, hogy a nyári napon álló autóra gondolunk, amelyben a kinti hőmérsékletnél is sokkal melegebb van. Az autó üvege ugyanígy megakadályozza a forró levegő kiáramlását.

A felmelegedés miatt olvadnak az Északi-sark jégtáblái, ahol a jegesmedvék élnek. Ezért a jegesmedve felkerült az úgynevezett „vörös listára” is, amely a Föld veszélyeztetett állat- és növényfajait tartalmazza.

1. Válaszolj a kérdésekre a szöveg alapján!

Hol él a jegesmedve? _____

Mit fogyaszt a sarki nyár hónapjaiban?

Miért vadássza az ember? _____

Mi miatt szűkül a jegesmedve élettere? _____

7p/____

2. Igaz vagy hamis az állítás? Írd utána! (i vagy h)

A legtöbb jegesmedve szinte egész életét a sarkvidék lassan sodródó jégmezőin tölti. _____

A jegesmedve a sarki nyár hónapjaiban megy a tápláléka után, akár 70 km-t is. _____

Kipusztulását az is okozza, hogy más állatok vadásznak a jegesmedvére. _____

Szabodon már csak körülbelül húszezer jegesmedve élhet. _____

Az emberek jelentik számára az igazi veszélyt, ezért felkerült az úgynevezett „vörös listára”. _____

5p/____

3. Mit jelent a „vörös lista” kifejezés? Írd le!

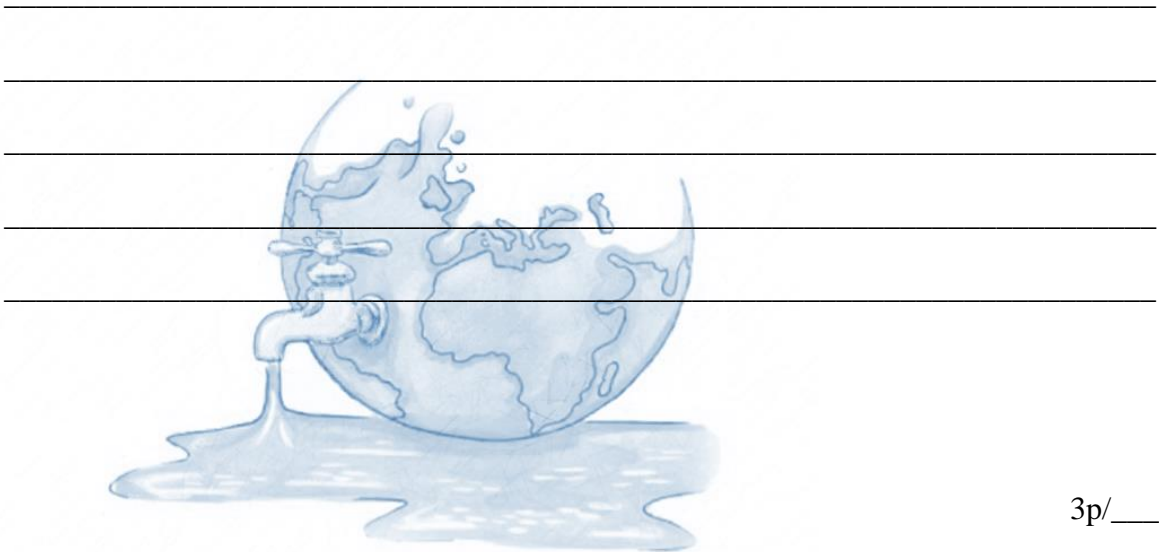
3p/___

4. Nézz utána az interneten, mely állatfajok kerültek fel a „vörös listára” a jegesmedvén kívül! Írj 5 ilyen állatnevet!

5p/___

A nemzetközi húsmentes hétfő mozgalom plakátjain az alábbi feliratokat olvashatod:

- a) „Minden hamburgerrel, amit nem eszel meg, annyi vizet tudsz megtakarítani, amennyit 3 év alatt iszol.” Számítsd ki, hogy hány hamburgerről kell lemondani ahhoz, hogy egy 75 éves ember egész életének ivóvíz mennyiségét megspóroljad?

3p/___

- b) „Minden hamburgerrel, amit nem eszel meg, annyi vizet tudsz megtakarítani, amennyivel 15-ször lemoshatod az autódat.” Ha szüleid havonta mossák az autót, akkor hány hamburgerről kell lemondanod, hogy 5 évi autómosás vizét megtakarítsd?

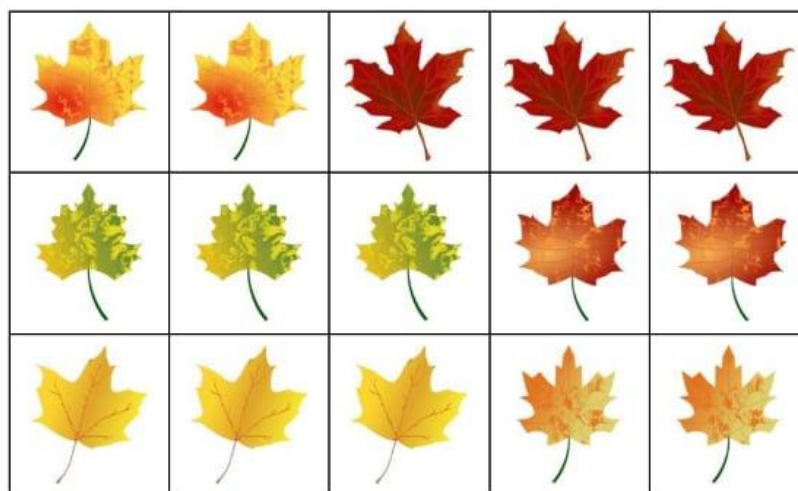
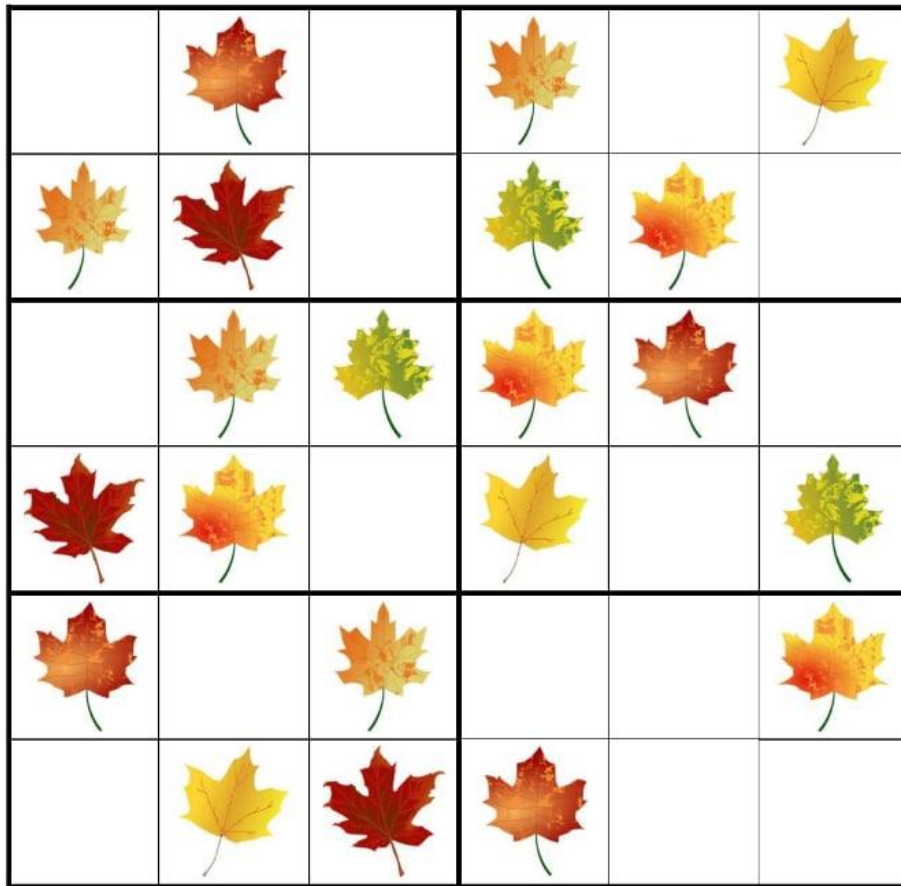
3p/___

- c) Magyarországon egy ember átlag évente 620 kg ételt fogyaszt, és ennek közel fele állati eredetű fehérje és zsiradék. Zöldséget, gyümölcsöt viszont lényegesen kevesebbet: átlagosan csak 40 dkg-ot fogyasztunk naponta. Hány kg az éves zöldség-gyümölcs fogyasztás hazánkban?

3p/___

Vágd ki a tábla alatti képeket és a kivágott kártyákat helyezd el a sudoku-táblán:

- minden sorban és oszlopban csak egyszer szerepelhet minden kép
- a vastag vonallal feldarabolt területeken is csak egyszer szerepelhet minden ábra

15p/___

Keressétek ki a szórácsból a megfejtéseket és írjátok a vonalakra!

1. _____
A 12 törzs egyike: Z.....
2. _____
Vallásos csoport, akik minden emberre nézve nagy szigorral képviselték Isten törvényét.
3. _____
Jákób leszármazottai
4. _____
Az ígéret földje
5. _____
Egyiptom folyója
6. _____
Itt vittek hordágyon Jézus elé barátai egy béna embert
7. _____
Mózes lánytestvére
8. _____
Jerikóban élő fővámszedő
9. _____
Ruth anyósának neve
10. _____
„Jézus nyájas és ...

10p/ _____

Levélírás a klímakutatóknak – Van-e remény?

Képzeld el, hogy írsz egy levelet azoknak a tudósoknak, akik a Föld klímájának változásaival foglalkoznak! Ők mindennap azon dolgoznak, hogy megértsék, mi történik a bolygónkon, és megoldást találjanak a problémákra.

A leveledben írd le:

- Miért aggódsz a környezetért és a klímaváltozás miatt?
- Szerinted milyen változások történnek a Földön?
- Mit kérdeznél a klímakutatóktól? Szerinted van-e remény arra, hogy megoldják a problémákat?
- Milyen tanácsokat adnál a klímakutatóknak vagy akár a barátaidnak, hogyan segíthetünk mi is a Föld megóvásában?

Terjedelem: 10-15 mondat
